

Posudek diplomové práce na téma „ Mezinárodněprávní ochrana lidských práv v oblasti životního prostředí“ předložené Barbarou Bláhovou

Předložená diplomová práce v celkovém rozsahu 62 stran vlastního textu je věnována dvěma odvětvím mezinárodního práva, s důrazem na efektivitu jejich propojení při ochraně lidských práv. Autorka s tímto záměrem přistupuje jak k systému mezinárodněprávní ochrany lidských práv, tak i k analýze mezinárodního environmentálního práva. Hlavní důraz je přitom kladen na obsahové obohacení ochrany lidských práv o ekologický rozměr, což naznačuje i sám název práce.

1. Aktuálnost práce je daná již výše uvedenými skutečnostmi. Autorka nejen že zaznamenala, ale na odborné úrovni zpracovala proces a význam vzájemného prolínání obou odvětví soudobého mezinárodního práva z hlediska posílení a rozšíření mezinárodní ochrany lidských práv o ekologický rozměr. Důraz je přitom kladen jak na teoretické aspekty, tak – a to zejména – na pozitivně-právní vyjádření a na efekt tohoto procesu v praxi demonstrované judikáty Evropského soudu pro lidská práva.

2. Náročnost zvoleného tématu, které bylo autorčinou individuální volbou, je daná především skutečností, že od diplomantky vyžadovala hlubší studium a adekvátní znalosti jak v oblasti lidskoprávní, tak i v systému mezinárodněprávní ochrany životního prostředí. Důraz na analýzu příslušné environmentální normativity z hlediska jejího přínosů směrem k obsahovému i materiálnímu (normativnímu) obohacení lidských práv chráněných mezinárodním právem, jakož i pozornost, kterou autorka věnuje povaze příslušných závazků a povinností, které státům v této souvislosti vznikají, lze považovat za zdařilý a původní přístup k tématu, obohacující pohled na obě odvětví mezinárodního práva v jejich vzájemných vztazích.

3. Předložený elaborát splňuje hodnotící kritéria stanovená pro posouzení diplomové práce. Práce především odpovídá stanovenému cíli uvedenému v úvodu práce (str. 5), cestou analýzy různých možností uskutečnění propojení dvou, do určité míry samostatně se vyvíjejících odvětví mezinárodního práva, prozkoumat jednak využití stávajících lidských práv jako prostředku obrany proti nepřiměřeným zásahům do životního prostředí, a jednak prozkoumat účelnost úvah o vytvoření – za tímto účelem – zcela nového lidského práva. Téma práce autorka zformulovala a zpracovala samostatně, s využitím primárních i sekundárních pramenů. Čerpala jak ze zdrojů hard law a soft law, tak i z odborné literatury, převážně zahraniční provenience.

Práce je strukturovaná do tří, logicky řazených a obsahově vyvážených kapitol a funkčního závěru. Prvá kapitola je koncipována jako vstup do problematiky a zahrnuje i výklad v textu použitých termínů a pojmů. Druhá a třetí kapitola jsou věnované analýze obsahovému obohacení mezinárodněprávní ochrany lidských práv o environmentální rozměr, a to jak na univerzální, tak regionální – evropské úrovni. Autorka přitom vychází nejen z platné úpravy a jejího aktuálního výkladu (viz judikáty Evropského soudu pro lidská práva), ale uvádí a kriticky hodnotí i různé názory představitelů nauky na možný vývoj ekologického rozměru mezinárodní ochrany lidských práv.

V ústní obhajobě by se autorka mohla vyjádřit k otázce procesních environmentálních práv z hlediska úlohy a fungování kontrolních mechanismů univerzálních lidskoprávních úmluv. Třetí kapitola je pak zaměřená na výklad práva na příznivé životní prostředí, jehož výklad opírá o vhodně vybranou judikaturu Soudu. Tato vhodně zvolená, autorkou glosovaná volba relevantních kauz svou hodnotou vysoce převyšuje pouhou recyklaci známých případů, a je proto obohacením předložené práce.

Zároveň se nabízí k zodpovězení v ústní obhajobě otázka, jaké místo mají tyto judikáty v českém právním řádu.

Kvalifikovaná práce s prameny je doložená i bohatým seznamem literatury a kvalifikovaným poznámkovým aparátem. Text práce je na dobré úrovni i z formálního hlediska. Je napsán odborným jazykem a je na požadované literární úrovni.

Otázky k zodpovězení jsou uvedeny v textu posudku.

Předložený elaborát odpovídá požadavkům kladeným na diplomovou práci a doporučuji jej k ústní obhajobě s předběžným hodnocením známkou „výborně“.

V Praze dne 9. 6. 2016

doc. PhDr. Stanislava Hýbnerová, CSc.

vedoucí diplomové práce